

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Oziq-ovqat texnologiyasi asoslari		
Fan kodi: OOTA3504	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 6	davomiyligi: 1 semestr
Kafedra: Oziq-ovqat va parfyumeriya-kosmetika mahsulotlari texnologiyasi		
Fan qaysi yo'nalishlar talabalari uchun: 60112400 - Professional ta'lim (Oziq-ovqat texnologiyasi)		
Fan ma'ruza o'qituvchilari: Xasanov A.X, Abdurahimov A.A, Akramova A.R		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 180 soat	email: oziqovqat.kafedrasi@mail.ru	
Fan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari): Kenjayev N.T, Azizov M.R, Xamidova M.O, Hamidova M.Z, Jonimqulov M, Bekmirzayev Sh, Karimova Z		
Prerekvizitlar: Talabalarda fanga oid nazariy bilimlar va laboratoriya ishlari bo'yicha tushunchalar bo'lishi lozim.		Fan turi: Majburiy fan
Fanning qisqacha bayoni: talabalarni mustaqil fikrlashga, oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish texnologiyasi bo'yicha barcha jarayonlarni to'g'ri olib borishni, oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish texnologiyasida yuzaga keladigan texnologik nuqsonlarni bartaraf etish choralarini, mahsulot balansini to'g'ri yuritish va hisob kitoblarni to'g'ri olib borishni o'rgatishdan iborat.		

Fanning maqsadi: talabalarda oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish korxonalarida xom ashyolarini qabul qilish sharoitlarini tushuntirish va ularni qayta ishlab to tayyor mahsulot xoliga keltirib, iste'molchilarga realizatsiya qilishgacha bo'lgan jarayonning texnologiyasi haqida, hamda xom ashyo va tayyor mahsulot sifatini nazoratini to'g'ri olib borishdagi bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdir.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakillanadigan kompetentsiyalari)

- oziq-ovqat sanoatining muammolari va istiqbollari, oziq-ovqat sanoati korxonalarining o'zaro bog'liqligini, oziq-ovqat mahsulotlari texnologiyalarining ilmiy asoslarini, oziq-ovqat mahsulotlarining issiqlik-fizik xossalari, oziq-ovqat mahsulotlariga optimal termik ishlov berishni asoslash mexanizmlarini, ishlab chiqarish chiqindilari, asosiy jarayonlarning prinsipial sxemasini;

- yog', moy, un, yorma, omixta yem, non, makaron, qandolat, vino, pivo, spirt, go'sht, sut, baliq va konserva mahsulotlari ishlab chiqarishning va qayta ishlashning prinsipial sxemasi, tayyor mahsulotlarga qo'yiladigan talablarni, bijg'ish mahsulotlari va sharobchilik texnologiyasini, bijg'ish sanoati korxonalarini tavsifi va ularning asosiy va ikkilamchi mahsulotlarini, don mahsulotlarining umumiy texnologiyasini, yog'-moy sanoati xom ashyo va mahsulotlarini, distillangan yog' kislotalari va sovun ishlab chiqarish texnologiyalari sxemalari haqida o'qiydi va ulardan foydalana olishni o'rganadi;

- don va don mahsulotlari, o'simlik moylari, go'sht, sut, baliq va konserva mahsulotlari sifatini nazorat qilish, bijg'ish mahsulotlari sifatini taxlil qilish, non, makaron va qandolat mahsulotlari sifatiga qo'yiladigan talablarni aniqlay bilish, oziq-ovqat sanoati chiqindilarini qayta ishlash va ulardan ratsional foydalanish, o'zining fikr-mulohaza, xulosalarini asosli tarzda aniq bayon eta olish ko'nikmalariga ega bo'ladi.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar orqali yog'li emulsiya mahsulotlarining sifat va miqdor tarkibini o'rganish va va ularning qo'llanilishining nazariy asoslarini farqlash ko'nikmasi, uslubiy va ilmiy yondoshuv hamda ilmiy dunyoqarashni shakllantirishdan iborat. Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar talabalar nazariy mashg'ulotlarda olgan ko'nikmalari asosida amaliy ko'nikmalar hosil qilishga qaratilgan. Amaliy mashg'ulotlari kafedraga biriktirilgan maxsus jihozlangan xonalarda amalga oshiriladi va unda talabalar rejaga muvofiq har bir mavzudan kelib chiqqan holda kerakli xom ashyolar asosida mahsulot uchun retseptura tuzadilar, mahsulot tayyorlaydilar va ularning sarfini hisoblaydilar, texnik reglamentlar orqali sifat nazoratini olib boradilar.

Laboratoriya mashg'ulotlari

Laboratoriya mashg'ulotlari talabalarining nazariy mashg'ulotlarda olgan bilimlarini tajribada tekshirib amaliy ko'nikmalar va malaka hosil qilishga qaratilgan. Laboratoriya mashg'ulotlari kafedraga biriktirilgan maxsus jihozlangan xonalarda, har bir laboratoriya mavzusidan kelib chiqqan holda kerakli xom ashyolar asosida mahsulot tayyorlash va ularning sifatini tekshirish orqali amalga oshiriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan taqdimotlar tayyorlanadi va ularni zamonaviy metodlardan foydalangan holda himoya qilinadi, shuningdek, guruh bilan birgalikda mavzuga oid ishlanmalar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari Oziq-ovqat texnologiyasi asoslari	Ma'ruza	amaliy	Mustaqil talim
1	Oziq-ovqat sanoati xomashyolari, ularning turlari, ishlov berish va qayta ishlashning ilmiy asoslari.			
1.1	Saqlashga qabul qilingan xom ashyolarni tabiiy kamayishi me'yorlarini hisoblash (don va don mahsulotlari misolida)			
1.2	Turli xom ashyolar quruq moddalar miqdorini aniqlash			
2	Yog'-moy sanoati xom ashyolari, o'simlik moylari ishlab chiqarish texnologiyasi			
2.1	Paxta chigitidan forpresslash-ekstraksiyalash usuli bilan moy olishning moddiy hisobi.			
2.2	Qattiq yog'larning erish va qotish haroratini aniqlash			
3	O'simlik moylarini qayta ishlash texnologiyasi			
3.1	Rafinatsiyalangan paxta moyining hisobi.			
3.2	Go'sht sifatini aniqlash usuli			
4	Qattiq o'simlik moylari ishlab chiqarish va margarin mahsulotlari assortimentlari			
4.1	Margarin retsepturasini tuzish			
4.2	Sutning kislota sonini aniqlash			
5	Sovun ishlab chiqarish texnologiyasi			
5.1	Go'sht olishning hisobi			
5.2	Sutning zichligini va yog'liligini aniqlash.			
6	Go'sht va kolbasa mahsulotlari texnologiyasi			
6.1	Kolbasa retsepturasini tuzish.			
6.2	Konservalangan sharbat tarkibidagi quruq modda miqdorini aniqlash.			
7	Sutni qayta ishlash va sut mahsulotlari texnologiyasi			
7.1	Sutdan olinadigan mahsulotlar hisobi			

7.2	Donning organoleptik va fizik-kimyoviy sifat ko'rsatkichlarini aniqlash			
8	Konservalash usullari asoslari va konservalash mahsulotlari			
8.1	Saqlashga qabul qilingan xom ashyolarni tabiiy kamayishi me'yorlarini hisoblash			
8.2	Dondagi aralashmalar miqdorini aniqlash.			
9	Don mahsulotlari ishlab chiqarish texnologiyasi.			
9.1				
9.2	Yormabop donlarning sifat ko'rsatkichlarini aniqlash			
10	Makaron mahsulotlari ishlab chiqarish texnologiyasi			
10.1				
10.2	Bug'doy unining kleykovinasini aniqlash			
11	Bijg'ish mahsulotlari va sharobchilik texnologiyasi			
11.1				
11.2	Spirtning quvvatini aniqlash			
12	Etil spirti ishlab chiqarish texnologiyasi			
12.1				
12.2	Uzum tarkibidagi qand miqdorini aniqlash			
13.2	Pivo xomashyosining natural og'irligini aniqlash			
	Jami:	24	24	72

Asosiy adabiyotlar

1. Y.Qodirov, D. Ravshanov, A. Ruziboev "O'simlik moylari ishlab chiqarish texnologiyasi". Darslik. "Cho'lpon", Toshkent, 2014, - 320 b.
2. Vasiev M, Dodaev Q, Isabaev I, Sapaeva Z, Gulyamova Z "Oziq-ovqat texnologiyasi asoslari". Darslik. Voris nashriyoti. Toshkent – 2012 y - 400 b.
3. Adizov R.T. "Don va don mahsulotlarini saqlash texnologiyasi". Darslik. "Fan". Toshkent – 2012 y. 432 b.
4. Yu.Qodirov, A. Ruziboev "Yog'larni qayta ishlash texnologiyasi" Darslik. "Fan va texnologiyalar". Toshkent – 2014, 320 b.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамыз", Тошкент. "Ўзбекистон", 2017, 488 б.
2. Л.А.Трисвятский, И.С.Шатилов "Товароведение зерна и продуктов его переработки". Учебник. – М.: Колос, 1992. 335 с.
3. Б.Л.Флауменбаум и др. "Основы консервирования пищевых продуктов". Учебник. – М.: Легкая и пищевая промышленность, 1986. -490 с.
4. Калунянц К.А., Яровенко В.А., Домарецкий В.А., Колчева Р.А. "Технология солода, пива и безалкогольных напитков". Учебник. – М.: "Колос", 1992. –443 с.
5. Под ред. Л.П.Ковальской "Технология пищевых производств". – М.: Учебник. "Колос", 1997.–713 с.
6. Под. ред. А.Г. Сергеева. "Руководство по технологии получения и переработки растительных масел и жиров". Учебное пособие. Л., ВНИИЖ: том 1, кн. первая, 1975. – 727с., кн. вторая, 1974. – 592 с.
7. А.И.Анфимов, Л.П.Лаврова. "Мясо и мясные продукты". Учебное пособие. М.: "Издательство стандартов" 1972г. 228 с.

8. M.G.Vasiev, M.A.Vasieva. “Non,makaron va qandolat mahsulotlari ishlab chiqarish texnologiyasi”. O‘quv qo‘llanma. –T.: Mehnat. 2002 y. 223 b.

9. Твепдохлеб Г.В. и др. “Технология молока и молочных продуктов”. –М.: Агропромиздат, 1991.

10. Adizov R.T., G‘afforov A.X., Xusenov S.Yu. “Donni tozalash va maydalash texnologiyasi”. O‘quv qo‘llanma. – T.: “TURON-IQBOL” nashriyoti, 2006. –184 b.

11. Г.И.Фертман, М.И.Шойхет Технология продуктов брожения. –М.: Учебное пособие. Высшая школа, 1976. -340 с.

12. P. J. Fellows, Food Processing Technology: Principles and Practice 3rd Edition:Woodhead Publishing, USA, 2009

Internet saytlari

1. [htt//www.cimbria.com](http://www.cimbria.com)
2. [www. twirpx.com](http://www.twirpx.com)
3. [htt//www.ziyonet.uz.](http://www.ziyonet.uz)
4. [htt//www.sciencedirection.com](http://www.sciencedirection.com)
5. www.jmprotech.com

Kontakt soatlari*: mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma’lumotlar va turli materiallar bo’yicha savollarga quyidagi grafik asosida o‘qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

№	Kun	Vaqt	Xona
1.	Chorshanba	11.00 – 13.00	AN-32 3/102, 3/110
2.	Juma	11.00 – 13.00	AN-32 3/102, 3/110